

8.4 και 8.5 Η γραμματική του μαθήματος

• Λέξεις με δύο τόνους

Οι λέξεις που τονίζονται στην προπαραλήγουσα και συνοδεύονται από τις αντωνυμίες **μου, σου, του, της, με, σε, τον, την, το, μας, σας, τους, τες, τα** παίρνουν δύο τόνους.

π.χ. Χάλασε το αυτοκίνητο. (Η λέξη αυτοκίνητο παίρνει έναν τόνο.)

Χάλασε το αυτοκίνητό **μας**. (Η λέξη αυτοκίνητό παίρνει δύο τόνους, γιατί συνοδεύεται από την αντωνυμία **μας**.)

• Σύνθετες λέξεις με το ξε-

Οι σύνθετες λέξεις με πρώτο συνθετικό το **ξε-** έχουν αντίθετη σημασία.

π.χ. γράφω – ξεγράφω, διπλώνω – ξεδιπλώνω

• Το θαυμαστικό

Το **θαυμαστικό (!)** είναι σημείο στίξης και χρησιμοποιείται στο τέλος φράσεων που εκφράζουν ευχή, χαρά, λύπη, φόβο, θαυμασμό, πόνο, ελπίδα κ.ά.

π.χ. Τι όμορφο μωρό!

Ποπό, τι πάθαμε!

• Η παύλα – Το ερωτηματικό

✓ Η **παύλα (–)** είναι ένα σημείο στίξης που το χρησιμοποιούμε όταν έχουμε διάλογο. Στον διάλογο σημειώνουμε την παύλα για να δείξουμε ότι αλλάζει το πρόσωπο που μιλάει.

✓ Το **ερωτηματικό (;)** είναι ένα σημείο στίξης που βάζουμε στο τέλος των ερωτήσεων.

π.χ. – Μπορώ να έχω ένα ποτήρι νερό;

– Βεβαίως, σου το φέρνω αμέσως.

• Μεγαλώνω τις προτάσεις

Μπορούμε να μεγαλώσουμε μια πρόταση αν προσθέσουμε σ' αυτή λέξεις που δείχνουν πότε, πού ή πώς γίνεται κάτι.

π.χ. Ο Γιάννης διαβάζει.

(Πότε;) Ο Γιάννης διαβάζει **κάθε μέρα**.

(Πού;) Ο Γιάννης διαβάζει **κάθε μέρα στο δωμάτιό του**.